

Työryhmän selvitysluonnos: datanhallinta-asetuksen kansallinen täytäntöönpano

Johdanto

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2022/868 eurooppalaisen datan hallinnoinnista ja asetuksen (EU) 2018/1724 muuttamisesta (datanhallinta-asetus) tuli voimaan 23.6.2022. Sitä sovelletaan 24.9.2023 alkaen.

Datanhallinta-asetus on uutta EU-sääntelyä. EU-asetuksena se on suoraan sovellettavaa oikeutta eli asetusta on noudatettava sellaisenaan. Vaikka EU-asetukset eivät vaadi samanlaista täytäntöönpanoa kuin direktiivit, kansalliseen sääntelyyn ja käytäntöön sisältyvät mahdolliset päällekkäisyydet ja ristiriitaisuudet on poistettava siltä osin kuin kansallista liikkumavaraa ei ole jätetty. Lisäksi datanhallinta-asetuksessa edellytetään tietyn kansallisen sääntelyn antamista.

Jokainen ministeriö vastaa siitä, että sen hallinnonalan lainsäädäntö ja toiminta ovat EU-oikeuden mukaisia. Tätä kunkin ministeriön tehtävää tukemaan liikenne- ja viestintäministeriö asetti työryhmän 4.10.2022. Työryhmän tehtävänä on ollut:

1. Koota eri hallinnonaloilla voimassa oleva nykytila (lainsäädäntö ja käytäntö) sekä tuottaa aineistoa vaikutustenarvioinnin pohjaksi.
2. Tuottaa ehdotus tavoiteltavaksi toimintaympäristöksi ja erityisesti selvittää tarkoituksenmukainen tapa järjestää datanhallinta-asetuksen mukaiset viranomaistehtävät mukaan lukien seuraamussääntely.

Työryhmän työ on koottu selvitykseksi.

Tausta

Datanhallinta-asetus on uutta sääntelyä. Sen tavoitteena on luoda datan hallinnalle eurooppalaiseen arvopohjaan tukeutuva kehys, joka lisäisi datan saatavuutta vahvistamalla luottamusta datan välittäjiin ja yhtenäistämällä datan jakamisen menettelyitä koko EU:n alueella. Tavoitteena on luoda yhteinen eurooppalainen data-avaruus ja yhteentoimivat datan sisämarkkinat.

Datanhallinta-asetuksessa vahvistetaan

- edellytykset, jotka koskevat julkisen sektorin hallussa olevien tiettyjen datan luokkien uudelleenkäyttöä unionissa,

- datan välityspalvelujen tarjoamista koskevat ilmoitus- ja valvontapuitteet,
- vapaaehtoisen rekisteröitymisen puitteet yhteisöille, jotka keräävät ja käsittelevät altruistisiin tarkoituksiin saataville annettua dataa ja
- kehys Euroopan datainnovaatiolautakunnan perustamiselle.

Datanhallinta-asetus on uutta sääntelyä. Datan hyödyntämisestä säädetään jo useassa muussa EU-säädöksessä. Siksi datanhallinta-asetuksessa säädetään sen suhteesta olemassa olevaan sääntelyyn, kuten suhteesta henkilötietosääntelyyn. Datanhallinta-asetuksen mukaan henkilötietojen suojaa koskevaa unionin ja kansallista lainsäädäntöä on sovellettava kaikkiin datanhallinta-asetuksen yhteydessä käsiteltäviin henkilötietoihin.

Tavoitteet

Työryhmän työssä on keskitytty niihin asetuksen kokonaisuuksiin, jotka vaativat julkisen sektorin täytäntöönpanotyötä. Työryhmän tekemä kartoitus rajoittuu niihin ministeriösektoreihin, jotka ovat työryhmässä edustettuina. Selvityksessä on pyritty kokoamaan datanhallinta-asetuksen velvoitteita ja erittelemään niiden sisältöä. Datanhallinta-asetus on kuitenkin sellaisenaan suoraan sovellettava, ja sen tulkinta kuuluu viranomaisille ja viime kädessä Euroopan unionin tuomioistuimelle.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausunnot pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön. Myös tahot, joita ei ole erikseen mainittu jakelussa, voivat toimittaa lausuntonsa. Lausuntoa ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse ministeriön kirjaamoon.

Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi:hin. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi:n sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet. Palvelun käyttöönoton tukea voi pyytää osoitteesta lausuntopalvelu.om@om.fi.

Lausuntopyyntö on lähetetty erikseen Vahvaa käyttäviin organisaatioihin (ministeriöt), jotka myös antavat lausuntonsa Vahvan kautta.

Huom! Kaikki annetut lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan lausuntopalvelu.fi:ssä.

Aikataulu

Lausunto pyydetään toimittamaan Lausuntopalvelun kautta viimeistään 5.4.2023.

Valmistelijat

Lisätietoa antaa

Merita Erkkilä, liikenne- ja viestintäministeriö,

puh. +358 295 34 2136, etunimi.sukunimi@gov.fi,

Tuomas Kaivola, liikenne- ja viestintäministeriö,
puh. +358 295 34 2366, etunimi.sukunimi@gov.fi,

Viveca Still, valtiovarainministeriö,
puh. +358 295 53 0558, etunimi.sukunimi@gov.fi.

Linkit

<https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=LVM038:00/2022> - Valtioneuvoston Hankeikkuna: EU:n datanhallinta-asetuksen kansallista täytäntöönpanoa tukeva työryhmä

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:32022R0868&from=FI> - Datanhallinta-asetus (EU) 2022/868

<https://valtioneuvosto.fi/sv/projektet?tunnus=LVM038:00/2022> - Hankeikkuna: Arbetsgrupp till stöd för det nationella genomförandet av EU:s dataförvaltningsakten.

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32022R0868&from=FI> - Dataförvaltningsakten (EU) 2022/868

Liitteet:

[Työryhmän selvitysluonnos_Datanhallinta-asetus - kansallinen täytäntöönpano.pdf](#) - Työryhmän selvitysluonnos / Arbetsgruppens utkast till utredning (FI)

[Sammanfattning_Dataförvaltningsakten. Nationellt genomförande. Arbetsgruppens utredning.pdf](#) - Sammanfattning: Dataförvaltningsakten. Nationellt genomförande. Arbetsgruppens utredning.

Jakelu:

1001 Lakes
Aalto yliopisto
Akaan kaupunki
Alajärven kaupunki
Alavieskan kunta
Alavuden kaupunki
APFI ry
Asikkalan kunta
Askolan kunta
Auran kunta
Business Finland
Cinia Oy
COSS ry
CSC - Tieteen tietotekniikan keskus Oy
DataSpace Europe Oy
Digi- ja väestötietovirasto

DigiFinland Oy
Eduskunnan oikeusasiamies
Effi ry
Elinkeinoelämän keskusliitto
Eläketurvakeskus
Energiateollisuus ry
Enonkosken kunta
Enontekiön kunta
Espoon kaupunki - Esbo stad
Etelä-Karjalan hyvinvointialue
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue
Etelä-Pohjanmaan korkeakouluyhdistys
Etelä-Savon hyvinvointialue
Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Etla - Elinkeinoelämän tutkimuslaitos
Eurajoen kunta
Euran kunta
Evijärven kunta
FiCom ry
Fimea, lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus
Finanssiala ry
Finanssivalvonta
Findata - Sosiaali- ja terveysalan tietolupaviranomainen
Finnet-liitto ry
Fintraffic
Forssan kaupunki
Gramex
Haapajärven kaupunki
Haapaveden kaupunki
Hailuodon kunta
Halsuan kunta
Haminan kaupunki
Hangon kaupunki - Hangö stad
Hankasalmen kunta
Harjavallan kaupunki
Hartolan kunta
Hattulan kunta
Hausjärven kunta
Heinolan kaupunki
Heinäveden kunta
Helsingin kaupunki - Helsingfors stad
Helsingin yliopisto
Hirvensalmen kunta
Hollolan kunta
Huittisten kaupunki
Humanistinen ammattikorkeakoulu Humak
Humppilan kunta
Hyrnsalmen kunta
Hyvinkään kaupunki
Hämeen ammattikorkeakoulu HAMK
Hämeenkyrön kunta

Hämeenlinnan kaupunki
Högskolan på Åland
lin kunta
Iisalmen kaupunki
Iitin kunta
Ikaalisten kaupunki
Ilmajoen kunta
Ilmatieteen laitos
Ilomantsin kunta
Imatran kaupunki
Inarin kunta
Ingå kommun - Inkoon kunta
IPR Univercity Center
Isojoen kunta
Isokyrön kunta
ITS Finland ry
Itä-Suomen aluehallintovirasto
Itä-Suomen yliopisto
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue
Jakobstad - Pietarsaaren kaupunki
Janakkalan kunta
Joensuun kaupunki
Jokioisten kunta
Joroisten kunta
Joutsan kunta
Juankosken kaupunki
Juukan kunta
Juupajoen kunta
Juvan kunta
Jyväskylän ammattikorkeakoulu
Jyväskylän kaupunki
Jyväskylän yliopisto
Jämijärven kunta
Jämsän kaupunki
Järvenpään kaupunki
Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu
Kaarinan kaupunki
Kaavin kunta
Kainuun hyvinvointialue
Kajaanin ammattikorkeakoulu
Kajaanin kaupunki
Kalajoen kaupunki
Kangasalan kunta
Kangasniemen kunta
Kankaanpään kaupunki
Kannonkosken kunta
Kannuksen kaupunki
Kansallisarkisto
Kanta-Hämeen hyvinvointialue
Karijoen kunta
Karkkilan kaupunki

Karstulan kunta
Karvian kunta
Kaskisten kaupunki - Kaskis stad
Kauhajoen kaupunki
Kauhavan kaupunki
Kauniaisten kaupunki - Grankulla stad
Kaupan liitto
Kaustisen kunta
KEHA-keskus
Keiteleen kunta
KELA
Kemijärven kaupunki
Kemin kaupunki
Keminmaan kunta
Kempeleen kunta
Keravan kaupunki
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue
Keski-Suomen hyvinvointialue
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue
Keskuskauppakamari
Keuruun kaupunki
Kihniön kunta
Kilpailu- ja kuluttajavirasto KKV
Kimitoö kommun - Kemiönsaaren kunta
Kinnulan kunta
Kirkkonummen kunta - Kyrkslätt kommun
Kiteen kaupunki
Kittilän kunta
Kiuruveden kaupunki
Kivijärven kunta
Kokemäen kaupunki
Kokkolan kaupunki - Karleby stad
Kolarin kunta
Konneveden kunta
Kontiolahden kunta
Kopioisto
Korsholm kommun - Mustasaaren kunta
Korsnäs kommun
Kotkan kaupunki
Kouvolan kaupunki
Kristinestad - Kristiinankaupunki
Kronoby kommun - Kruunupyyn kunta
Kuhmoisten kunta
Kuhmon kaupunki
Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet ry
Kuntaliitto
Kuopion kaupunki
Kuortaneen kunta
Kurikan kaupunki
Kustavin kunta
Kuusamon kaupunki

Kuvasto ry
Kymenlaakson hyvinvointialue
Kyyjärven kunta
Kärkölan kunta
Kärsämäen kunta
Lahden kaupunki
Laihian kunta
Laitilan kaupunki
Lapin aluehallintovirasto
Lapin hyvinvointialue
Lapin yliopisto
Lapinjärven kunta - Lappträsk kommun
Lapinlahden kunta
Lappajärven kunta
Lappeenrannan kaupunki
Lapuan kaupunki
Larsmo kommun - Luodon kunta
Laukaan kunta
Laurea-ammattikorkeakoulu
Lemin kunta
Lempäälän kunta
Leppävirran kunta
Lestijärven kunta
Liedon kunta
Lieksan kaupunki
Liikenne- ja viestintäministeriö
Liikenne- ja viestintävirasto
Limingan kunta
Liperin kunta
Lohjan kaupunki - Lojo stad
Loimaan kaupunki
Lopen kunta
Lounais-Suomen aluehallintovirasto
Loviisan kaupunki - Lovisa stad
Luhangan kunta
Lumijoen kunta
Luonnonvarakeskus
Luumäen kunta
Luvian kunta
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Maa- ja metsätalousministeriö
Maahanmuuttovirasto
Maanpuolustuskorkeakoulu
MaaS Global
Malax kommun - Maalahden kunta
Marttilan kunta
Maskun kunta
Medialiitto
Merijärven kunta
Merikarvian kunta

Metropolia
Miehikkälän kunta
Mikkelin kaupunki
Muhoksen kunta
Multian kunta
Muonion kunta
Muuramen kunta
MyData Global
Mynämäen kunta
Myrskylän kunta - Mörskom kommun
Mäntsälän kunta
Mänttä-Vilppulan kaupunki
Mäntyharjun kunta
Naantalin kaupunki
Nakkilan kunta
NIIS
Nivalan kaupunki
Nokian kaupunki
Nousiaisten kunta
Nurmeksen kaupunki
Nurmijärven kunta
Nykarleby stad - Uusikaarlepyyn kaupunki
Närpes stad - Närpiön kaupunki
Oikeusministeriö
Oikeusrekisterikeskus
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Opetusalan Ammattijärjestö OAJ
Opetushallitus
Orimattilan kaupunki
Oripään kunta
Oriveden kaupunki
Oulaisten kaupunki
Oulun ammattikorkeakoulu
Oulun kaupunki
Oulun yliopisto
Outokummun kaupunki
Padajoen kunta
Paikkatietokeskus
Paimion kaupunki
Paltamon kunta
Pargas stad - Paraisten kaupunki
Parikkalan kunta
Parkanon kaupunki
Patentti- ja rekisterihallitus PRH
Pedersöre kommun - Pedersören kunta
Pelkosenniemen kunta
Pellon kunta
Perhon kunta
Pertunmaan kunta
Petäjäveden kunta
Pieksämäen kaupunki

Pielaveden kunta
Pihtiputaan kunta
Pirkanmaan hyvinvointialue
Pirkkalan kunta
Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Savon hyvinvointialue
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
Poliisihallitus
Polvijärven kunta
Pomarkun kunta
Porin kaupunki
Pornaisten kunta
Porvoon kaupunki - Borgå stad
Posion kunta
Pudasjärven kaupunki
Pukkilan kunta
Punkalaitumen kunta
Puolangan kunta
Puolustusministeriö
Puolustusvoimat, pääesikunta
Puumalan kunta
Pyhtään kunta - Pyttis kommun
Pyhäjoen kunta
Pyhäjärven kaupunki
Pyhännän kunta
Pyhärannan kunta
Päijät-Hämeen hyvinvointialue
Pälkäneen kunta
Pöytyän kunta
Raahen kaupunki
Rahoitusvakausvirasto
Raision kaupunki
Rantasalmen kunta
Ranuan kunta
Raseborg stad - Raaseporin kaupunki
Rauman kaupunki
Rautalammin kunta
Rautavaaran kunta
Rautjärven kunta
Reisjärven kunta
Riihimäen kaupunki
Ristijärven kunta
Rovaniemen kaupunki
Ruokavirasto
Ruokolahden kunta
Ruoveden kunta
Ruskon kunta
Rääkkylän kunta
Saarijärven kaupunki

Sallan kunta
Salon kaupunki
Sanasto
Sastamalan kaupunki
Satakunnan ammattikorkeakoulu Oy
Satakunnan hyvinvointialue
Sauvon kunta
Savitaipaleen kunta
Savonlinnan kaupunki
Savukosken kunta
Seinäjoen ammattikorkeakoulu
Seinäjoen kaupunki
Senaatti-kiinteistöt
Sievin kunta
Siikaisten kunta
Siikajoen kunta
Siikalatvan kunta
Siilinjärven kunta
Simon kunta
Sipoon kunta - Sibbo kommun
Sisäministeriö
Sitra
Siuntion kunta - Sjundeå kommun
Sodankylän kunta
Soinin kunta
Someron kaupunki
Sonkajärven kunta
Sosiaali- ja terveysministeriö
Sotkamon kunta
Sulkavan kunta
Suomen Akatemia
Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry
Suomen Yrittäjät
Suomussalmen kunta
Suonenjoen kaupunki
Sysmän kunta
Säkylän kunta
Taipalsaaren kunta
Taivalkosken kunta
Taivassalon kunta
Tammelan kunta
Tampereen kaupunki
Tampereen yliopisto
Teknologian akateemiset TEK
Teknologian tutkimuskeskus VTT
Teknologiateollisuus ry
Teosto ry
Tervolan kunta
Tervon kunta
Teuvan kunta
THL Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

TIEKE Tietoyhteiskunnan kehittämiskeskus ry
Tietoevry
Tietosuoja-valtuutetun toimisto
Tietotekniikan tutkimuslaitos HIIT
Tilastokeskus
Ti. Kosken kunta
Tohmajärven kunta
Toholammin kunta
Toivakan kunta
Tornion kaupunki
TUKES
Tulli
TUNI Tampereen korkeakouluyhteisö
Turun ammattikorkeakoulu
Turun kaupunki - Åbo stad
Turun yliopisto
Tutkimuslaitosten yhteenliittymä Tulanet
Tuusniemen kunta
Tuusulan kunta
Tyrnävän kunta
Työ- ja elinkeinoministeriö
Työterveyslaitos
Ulkomministeriö
Ulvilan kaupunki
Unikie Oy
Urjalan kunta
Utajärven kunta
Utsjoen kunta
Uuraisten kunta
Uusikaupunki
Vaalalan kunta
Vaasan ammattikorkeakoulu
Vaasan kaupunki - Vasa stad
Vaasan yliopisto
Valkeakosken kaupunki
Valtimon kunta
Valtiokonttori
Valtion talouden tutkimuskeskus VATT
Valtion talous- ja henkilötöhallinnon palvelukeskus (Palkeet)
Valtioneuvoston kanslia
Valtioneuvoston oikeuskansleri
Valtiovarainministeriö
Valtori
Valvira
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Vantaan kaupunki - Vanda stad
Varkauden kaupunki
Varsinais-Suomen hyvinvointialue
Vehmaan kunta
Verohallinto
Vesannon kunta

Vesilahden kunta
Vetelin kunta
Vieremän kunta
Vihdin kunta
Viitasaaren kaupunki
Vimpelin kunta
Virolahden kunta
Virtain kaupunki
Väylävirasto
Vörå kommun - Vöyrin kunta
Yleisradio Oy
Ylitornion kunta
Ylivieskan kaupunki
Ylöjärven kaupunki
Ympäristöministeriö
Ypäjän kunta
Yrkeshögskolan Arcada
Åbo Akademi
Ålands landskapsregering
Ähtärin kaupunki
Äänekosken kaupunki

Oletteko samaa mieltä datanhallinta-asetuksen sisällön kuvauksesta? Vaatiiko jokin kohta mielestänne lisää selvennystä, jotta pystytte soveltamaan datanhallinta-asetusta?

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Oletteko samaa mieltä nykytilan arvioinneista? Miten datanhallinta-asetus vaikuttaa toimintaanne?

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Vapaamuotoiset huomiot selvityksestä

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Rautavirta Maria
Liikenne- ja viestintäministeriö

Erkkilä Merita
Liikenne- ja viestintäministeriö